

ВІДПОВІДЬ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження та рекомендації, викладені у проєкті експертного висновку GER
«Про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми
34560 Право
спеціальності 081 Право, рівня вищої освіти «Магістр»,
заочна форма навчання

Рекомендації GER	Відповідь КНУТШ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>1. Варто визначити в освітній програмі її унікальність та особливості.</p> <p>2. В рецензіях на ОП варто зазначити як дату їх написання, так і конкретні пропозиції та рекомендації до ОП та освітньої діяльності ЗВО за цією ОП.</p> <p>3. До робочої групи розробки освітньої програми не включено представників здобувачів вищої освіти та роботодавців. Пропонуємо включити їх до групи розробки та оновлення ОП.</p> <p>4. Оскільки ЗВО не підтвердив залучення представників роботодавців до зустрічей (засідань кафедр, засідань робочої групи тощо), рекомендуємо запровадити практику проведення заходів спільно з основними стейкхолдерами саме щодо обговорення ОП та освітньої діяльності ЗВО.</p>	<p>1. У матеріалах самооцінювання зазначалося, що унікальність ОПП виявляється у тому, що ОП була розроблена з метою поєднання викладання практичних дисциплін із наданням здобувачам навичок наукового аналізу, проведення досліджень у сфері теорії права, функціонування державних органів, судових та правозахисних організацій. Ця унікальність підтверджується змістом освітніх компонентів, які вона містить. Погоджуємося, що є потреба у більш детальному описі особливостей програми в тексті ОПП.</p> <p>2. Погоджуємося з пропозицією GER щодо необхідності вказувати у відгуках/ рецензіях дату їх надання для однозначного розуміння того, на який саме проєкт та/або редакцію ОПП їх надано, а також необхідності критичних зауважень на ОПП, висловлення певних пропозицій/ рекомендацій щодо покращення ОПП Право.</p> <p>3. Рекомендація GER щодо включення до робочої групи з розробки ОП представників здобувачів вищої освіти та роботодавців є дещо дивною, оскільки програма же розроблена і включати до складу розробників когось «заднім числом» не відповідає принципам академічної доброчесності. До того ж проєктант кваліфікації сам має мати кваліфікацію вищого, або хоча б того ж самого рівня, а здобувачі освіти за рівнем магістра, як правило, кваліфікації рівня магістра ще не мають.</p> <p>4. Комунікація із стейкхолдерами відбувається багатовекторно – через їх участь у засіданнях кафедр, через спільні науково-практичні заходи, зокрема, конференції, круглі столи..</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>1. Обрання вибіркового дисциплін блоками є реалізацією права на автономію ЗВО та не порушує право здобувачів освіти на вибір дисциплін. Разом з тим варто посилити практику інформування здобувачів освіти про вибірково дисципліни та можливість обрання таких на загальноуніверситетському рівні.</p>	<p>1. Здобувачам вищої освіти ОПП забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за допомогою таких засобів, як вільний індивідуальний вибір освітніх компонентів, вибір тем для підготовки усних і письмових самостійних робіт в межах освітніх компонентів, інструменти внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності. ОП передбачає 40 кредитів ЄКТС вибіркового компоненту навчального плану, що складає 44,4% від</p>

Рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>2. В межах ОП запроваджено освітні компоненти «Актуальні проблеми цивільного, міжнародного приватного права та цивільного процесу», «Актуальні проблеми конституційного права та міжнародного публічного права», обсягом по три кредити. Оскільки програма ЄДКІ передбачає значну частину тем з міжнародного права, варто розглянути можливість посилення вивчення здобувачами окремих проблем міжнародного права.</p>	<p>загального обсягу 90 кредитів ЄКТС. Спеціалізацій за ОПП достатньо щоб задовольнити широкі потреби індивідуалізації освітньої траєкторії здобувача. Якщо ж здобувач все ж залишиться незадоволеним запропонованим йому вибором, то він може не обирати їх, а обрати блоки і окремі дисциплін з інших програм спеціальності Право, або (якщо він не має зацікавленості у поглибленні своїх компетентностей за обраним фахом) – з програм інших спеціальностей які реалізуються в Університеті.</p> <p>2. Стосовно рекомендації щодо посилення вивчення здобувачами окремих проблем міжнародного права, то вона буде реалізована в рамках перегляду змісту робочих програм дисциплін зазначеного напрямку.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання Рекомендуємо посилити практику інформування здобувачів освіти щодо можливостей перезарахування результатів навчання, одержаних у неформальній освіті.</p>	<p>Заслуговує на увагу рекомендація ГЕР щодо проведення ННІ права більш активної інформаційної кампанії з інформування НПП та здобувачів про можливість перезарахування результатів неформальної освіти, зокрема, через сайт Інституту.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою 1. Наявність єдиної платформи для проведення онлайн-занять є важливим для належної організації освітньої діяльності за цією ОП, тому рекомендуємо розглянути можливість її запровадження. 2. Попри те, що більшість здобувачів освіти поєднують навчання з роботою, вони можуть залучатися до роботи в наукових гуртках, юридичній клініці та наукової роботи кафедр. Рекомендуємо ЗВО запровадити практику інформування та популяризації серед здобувачів освіти цієї ОП долучення до діяльності гуртків, юридичної клініки, участі в наукових заходах.</p>	<p>1. З огляду на нинішню ситуацію із вразливістю навчальних платформ ЗВО, наявність можливості проведення занять на альтернативних платформах (університет використовує систему організації освітнього діловодства Triton, ліцензовані засоби і модулі навчальні спрямування від Google, Zoom тощо), є гарантією надання освітніх послуг у технічно можливий та доступний спосіб. Для мирного часу подібна рекомендація заслуговує на увагу. 2. Слушною є рекомендація ГЕР щодо запровадження практики інформування та популяризації серед здобувачів освіти цієї ОП долучення до діяльності гуртків, юридичної клініки, участі в наукових заходах. ННІ права посилить цю роботу через вдосконалення інформування здобувачів освіти заочної форми навчання через на сайти кафедр.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність 1. Стандартом передбачено, що атестація здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Освітня програма передбачає атестацію у</p>	<p>1. Жодна форма підсумкової атестації не може забезпечити валідацію всіх результатів навчання передбачених стандартом та освітньою програмою. ЄДКІ встановлює відповідність випускників мінімальним пороговим вимогам, тож кожен ЗВО, який відповідально ставиться до свої обов'язків перед суспільством щодо гарантування якості підготовки фахівців, має право встановлювати додаткові заходи підсумкової атестації. Додатково зазначимо що</p>

Рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>два етапи: комплексний кваліфікаційний іспит та ЄДКІ. Варто додатково розглянути обґрунтованість та необхідність проведення комплексного кваліфікаційного іспиту та вибору дисциплін для нього.</p> <p>2. Варто посилити практику інформування здобувачів освіти щодо процедури оскарження контрольних заходів.</p>	<p>завданням підсумкової атестації є не перевірка рівня опанування тих чи інших дисциплін, а підтвердження досягнення визначених результатів навчання.</p> <p>2. Рекомендація ГЕР посилити роботу із здобувачами вищої освіти щодо більш ретельного ознайомлення їх з нормативною базою ЗВО щодо процедури оскарження результатів оцінювання та порядку вирішення конфліктних ситуацій у ННІ права загалом є слушною. Доступність ознайомлення з цими нормативними актами здобувачів рівня вищої освіти «Магістр» можливо посилити через запровадження на сайті ННІ права, у розділі «Студенту», окремої позиції «Правові основи освітнього процесу».</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси Рекомендуємо розвивати та посилювати практику залучення до аудиторних занять юристів-практиків, представників роботодавців.</p>	<p>ННІ права, незважаючи на організаційні та фінансові труднощі, які супроводжують цей процес, інтенсивно залучав, залучає і буде залучати таких фахівців до освітнього процесу на ОПП.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси Існує доцільність запровадження системи дистанційного навчання, яка набула особливої актуальності в умовах пандемії та воєнного стану.</p>	<p>На сьогодні жодна із загально доступних платформ дистанційних комунікацій не може задовольнити потреби такої кількості освітніх програм та структурних підрозділів яка присутня в Університету – завдання врахування специфіки освітнього процесу за кожною із спеціальностей природничих, технічних, гуманітарних наук не вирішує жодна з них. Від так, при застосуванні елементів дистанційного навчання викладачі використовують ті програмні засоби (наприклад Zoom, Google Meet з розширеними, завдяки ліцензіям, наданим КНУТШ, можливостями тощо). Також викладачі мають корпоративну поштову скриньку в домені @knu.ua. Завдяки співпраці з компанією Google, для кожного викладача та студента створений єдиний робочий простір Google Workspace, який дозволяє використовувати всі доступні інструменти Google, зокрема, Google Classroom.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми ЗВО варто розвивати співпрацю з основними роботодавцями та включити їх представників у робочу групу щодо оновлення ОП. Також варто посилити співпрацю зі здобувачами освіти щодо врахування їх думки в процесі оновлення ОП та удосконалення освітньої діяльності за цією ОП. Варто посилити практику опитування роботодавців та випускників ОП,</p>	<p>Слушною є рекомендація ГЕР щодо запровадити практики включення роботодавців та випускників ОП до робочої групи з оновлення ОП, проведення заходів спільно з основними роботодавцями та здобувачами освіти саме щодо обговорення ОП та освітньої діяльності ЗВО, зокрема, на рівні науково-методичної комісії ННІ права – таку роботу ННІ права здійснює постійно. Опитувальники для проведення опитувань випускників та працедавців розроблені лабораторією соціологічних та освітніх досліджень і затверджені НМР університету.</p>

Рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
систематично оприлюднювати результати обговорень та врахування їх позиції в ході удосконалення ОП.	Оприлюднення результатів обговорень (крім резюме і узагальнених даних) більшістю університетів Європи, США і Канади визнається неетичним і таким що завдає шкоди освітньому процесу.
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність Рекомендуємо проводити систематичне роз'яснення для здобувачів освіти основних положень нормативних актів з питань їх прав та обов'язків, та процедурами у випадку наявності скарг з питань організації освітнього процесу чи конфліктних ситуацій.</p>	<p>Університет постійно проводить додаткові заходи із надання систематичних роз'яснень для здобувачів освіти основних положень нормативних актів з питань їх прав та обов'язків, та процедурами у випадку наявності скарг з питань організації освітнього процесу чи конфліктних ситуацій. Додаткове забезпечення ознайомлення здобувачів освіти у ННІ права з положеннями документів ЗВО можливе через створення окремої позиції «Правові основи освітнього процесу» у розділі «Студенту» на сайті ННІ права, із активнішим залученням до цього процесу органів студентського самоврядування.</p>